

GŁOS NARODU

Wychodzi trzy razy dziennie.

WYDANIE PORANNE.

Listy pieniężne, przekazy na prenumeratę i inseraty nadsyłać należy franko do Administracji „Głosu Narodu”. — Prenumeratę oprócz upoważnionych agencji przyjmuje każdy urząd pocztowy w obrębie monarchii i w państwie niemieckim. Reklama cye nieopieczętowane nie podlegają opłacie pocztowej. — Rekwizytów redakcyja nie zwraca.

ADRES RED: Ul. św. Tomasza 1. 35. Telefon redakcyjny Nr 190. — Telefon administracji i drukarni Nr 2344. Adr. telegr. „Głos Narodu“ Kraków.

PRENUMERATA wynosi w Krakowie miesięczni- 2 kor., kwartalnie 6 kor., z odnośnym do domu dopłaca się 90 hal. miesięcznie. Na prowincyi miesięcznie z dwurazową przesyłką 3 kor. 30 h., z jednorazową przesyłką 2 kor. 70 h. Kwartalnie z dwurazową przesyłką 9 kor. 80 h., z jednorazową przesyłką 8 kor. W państwie niemieckim kwartalnie 10 kor., w innych państwach kwartalnie 12 kor. Zmiana adresu 40 halerzy.

Cena numeru pojedynczego 6 halerzy.

OGŁOSZENIA (Inseraty) przyjmuje Administracja „Głosu Narodu“ ulica św. Tomasza 1. 35. — Od wiersza drobnym pismem (petit) 20 halerzy, układ tabelaryczny, liczbowy od wiersza 90 hal. Nadesłane po 60 hal. od wiersza. Nekrologi itd. po 80 halerzy od wiersza. Komunikaty prywatne po kronice: 1 korona od wiersza. — Załączniki do „Głosu Narodu“ prospekty, cirkularze, ogłoszenia i t. p. przyjmują się za cenę 2 koron od 100 egz. dla zamieszających, po 1 koronie od 100 egz. dla miejscowych prenumeratów. ZAMIEJSCOWE ogłoszenia i prenumeratę przyjmują: We „wowie” biuro dzienników M. Sokołowski ul. 3-go Maja, K. Buchstab ul. Karola Ludwika. W Przemysłu biuro dzienników J. Grodecka, M. Wali. E. Bi let. W Podgórzu Poturalski. W Rzeszowie księgarnia W. Uzarskiego. W Stanisławowie księgarnia Jasielskiego. Strzyż. W. Kurkowski biuro dzien., E. H. Wagnmann biuro dzien. Kolomyja Doliński Feliks, drukarnia ul. Kościuszki Nr 8. W Tarnowie M. Rockach iuro dzien. W Nowym Sączu T. Jakubowska księg., Pisz Roman księg., M. Bysiek główna trafik, Lustig Szymon biuro dzien., Kornfeld biuro dzien. W Nowym Targu B. Massatach księg. Zakopane Księgarnia odhalańska, Głuszek, Zwoliński. We Wiedniu Haasenstein i Vogler A. G. Wien 1/1, M. Dukas Nachf., S. Chalck, E. Braum Wien 1., R. Mosse Wien II. W Berlinie Friedl S. A. Joessel. W Budapeszcie F. E. Goe. W KROLESTWIE POLSKIM: Sandomierz W. Chodakowska księgarnia. Kielce Kiebaży biuro dzien. Lublin Gł. trafik. W Miechowie J. Masłowski księg. i czytelnia.

Biuletyn niemiecki.

Berlin, 22. grudnia.

Wielka główna kwatery ogłasza, dnia 21. grudnia 1915.:

Wschodni teren.

W nocy z dnia 19. na 20. bm. wysunięty rosyjski oddział zajął leżący przed naszym frontem przysiółek Deksi (tuż na południowy wschód od Widz). Oddział rosyjski został wczoraj z powrotem

Zachodni teren.

Na zachód od Hulluch zajął niemiecki oddział angielski podkop i odparł nocny kontratak. W wielu miejscach frontu ożywione walki

Bałkański teren.

Położenie naogół niezmiennione.

Naczelne kierownictwo armii.

Z Grecyi.

Umocnienie Salonik.

London. (T. B.) Korespondent biura Reutersa w głównej kwatery angielskiej w Salonikach donosi jeszcze o odwrocie angielskim z Serbii co następuje: Odkąd sojusznicy cofnęli się na teren grecki, z obu stron nie padł ani jeden strzał. Tymczasem energicznie trwają roboty około ufortyfikowania Salonik. Prawie codziennie nadchodzą posiłki w ludziach i działach. Ludność opuszcza wsi greckie w pobliżu fortyfikacji.

Oszańcowany obóz angielski.

Medyolan. (T. B.) Sprawozdawca „Corriere della Sera“ donosi: Dolina Vardaru od Ardzań i jeziora Amato wo aż do Salonik została przemienioną w ogromnie oszańcowany obóz wojskowy z wielką ilością artylerji, która jeszcze ciągle nadchodzi i ogromnymi zapasami amunicyi. Z Anglii nadeszły także lokomotywy i wagony kolejowe.

Przenoszenie wojsk angielskich do Macedonii.

Kolonia. (T. B.) „Koelnische Zeitung“ donosi z Aten: Wedle pewnych wiadomości wojska angielskie i francuskie wycofano prawie w całości z Imbros, Tenedos i Lemnos. Przed wymarszem prawie wszędzie widać było wielkie niezadowolone z powodu wysiłki wojska na front serbski. Na Imbros przyszło do buntu, w ciągu którego pięciu czy sześciu wyższych oficerów sztabu generalnego zabito. Dopiero na obietnicę, że nadejdą liczne posiłki wojska dały się nakłonić do wymarszu do Salonik. Wedle sprawozdań z Mudros panuje tamże wielka obawa przed atakiem niemieckich łodzi podwodnych na flotę angielską leżącą w porcie. Chyweono się nadzwyczajnych zarządzeń zapobiegawczych. Poza obrębem portu zatopiono stare parowce i przeprowadzone z Pireus lekkie statki, port zaś otoczono siatkami drucianymi.

Opróżnienie półwyspu Gallipoli.

Lugano. (T. B.) Dotąd nadeszły do Włoch angielskie zdania o wydaniu Sufia i opróżnieniu połycy na Gallipoli ograniczają się, celem osłabienia klęski w podnoszeniu, że wojska wcale nie poniosły ciężkich strat i że jest projektowaniem stałe utrzymanie Sedil-Bar. We Włoszech przypuszczają, że wycofane z Gallipoli wojska zostaną przeniesione do Salonik.

W Rumunii.

O los Macedonii.

Budapeszt. (Tel. pryw.) W „Independance Rumanne“ zamieścił prof. Istrati interesujący artykuł o sprawie macedońskiej i stanowisku w niej Rumunii. Znacząca on, że w Macedonii zamieszkuje wielu pobratymców Rumunów, zwanych Kucowołochami. Ci w razie zmiany stosunków w Macedonii nie mogą popaść pod obce panowanie. Najważniejszą będzie uczynić z Macedonii suwerenne państwo na podstawie federalistycznej, w którym wszystkie narodowości będą mogły zachować swe religie, kulturę i szkolnictwo. Niestety państwa, które obecnie zajęły Macedonię, chciałyby oddać kraj pod jarzmo jednego ludu. Rumunia w każdym wypadku upomni się o swych pobratymców, gdy nadejdą pomyślne okoliczności, lecz rozwiązanie sprawy Macedonii nie leży w rękach samej Rumunii.

Z Rosyi.

Usunięcie generała Ruzskiego.

Petersburg. (T. B.) Ukaz cesarski zwalnia generała Ruzskiego z jego czynności jako głównokomenderującego armii północnych przy pozostawieniu go na jego stanowisku w radzie państwa i w najwyższej radzie wojennej. Cesarz wystosował do generała Ruzskiego pismo odrębne, w którym oświadcza, że wielka praca

zyczy przyjął wniosek prezydenta. Na tem posiedzenie zamknięto.

Sejm chorwacki.

Zagrzeb. (T. B.) W sejmie w odpowiedzi na interpelację posta Cerovaca, który wytykał, że nowe herby nie wydatniają politycznej i prawnopństwowym indywidualności królestwa Chorwacyi, Sławonii i Dalmacyi, zagwarantowanej ugodą z r. 1868. Odpowiedział bar. Skerlecz, że faktycznie uznaje podniesione zarzuty i że na skutek podjętych przez niego kroków u prezydenta ministrów postanowiono dać pełne zadośćuczynienie stanowisku Chorwacyi, co ma się dokonać w drodze ad hoc powołanych deputacyi regnikolarnych. Ban nie wątpi, że sprawa ku obustronnemu zadowoleniu będzie rozwiązana.

Sejm Rzeszy.

Berlin. (T. B.) W sejmie Rzeszy pos. Bassermann postawił szereg zapytań pod adresem rządu.

W odpowiedzi sekretarz stanu urzędu kolonialnego Dr Solff oświadczył, że Niemcy zawsze były zdania, iż w interesie powagi białej rasy wojny europejskiej nie wolno przenosić do Afryki.

Lbza przystąpiła następnie do II. czytania przedłożenia o nowym kredycie 10 miliardów marek.

Soc.-dem. poseł Ebert wskazał, że w Anglii i Francyi pojawiają się głosy domagające się pokoju. Głowa naczelna Kościoła katolickiego w tym samym duchu ponownie złożyła oświadczenie. Mimo różnicy w poglądzie na świat cięsz się socjaliści demokracji, że także z tej strony odezwano się z tak poważnym namownictwem pod adresem ludów i rządów. Niestety dążeniom tym stają w drodze poważne przeszkody. W Anglii, Francyi, Rosyi i Włoszech rządy i miarodajne stronnictwa nie chcą zrozumieć, że sprawy nie wygrają. Socjaliści demokracji sprzeciwiają się planom zaborem, dążąc do ujarznienia innych narodów i pragną, by naród niemiecki uchwylił wszelką możliwość rokowań pokojowych, gdyż Niemcy dzięki swej sile mogą objąć zamiary pokojowe. Poseł Geyer (soc. dem.) imieniem dziewięciu członków frakcyi złożył oświadczenie, potępiające zakusy polityków aneksyjnych w Niemczech. Oświadczył, że rząd niemiecki powinien podjąć pierwszy krok w sprawie pokoju.

Kredyt dziesięciomiliardowy wśród żywych okłasków następnie przyjęto w II. i III. czytaniu wszystkimi głosami przeciw 19 głosom socjalnych demokratów.

Po mowie prezydenta zamknięto posiedzenie; następnego dnia 11. stycznia 1916.

Senat rumuński.

Bukareszt. (T. B.) Na wczorajszym posiedzeniu senatu sprawozdawca Alessiu stwierdził, że opozycja przyjęła ton o wiele łagodniejszy wobec rządu, aniżeli można się było spodziewać po atmosferze, panującej w kraju. Opozycja zarzuca rządowi, że nie wdał się w wojnę po stronie czworoporzuczenia. Interwencya Bułgarii tworzy tylko epizod w wojnie światowej, w której Rumunia nie mogła wyrwać decydującego wpływu. Wnieśzanie się Rumunii nie zdołałoby rozstrzygnąć o zwycięstwie, jak to wskazuje przebieg wojny. Musimy — powiedział mowca — dzisiaj więcej niż kiedykolwiek indziej zachować zimną krew. Nie powinniśmy też zapominać, że na początku wojny światowej Rumunia nie była przygotowana na. Rząd jest w interesie kraju obowiązany przestrzegać rezerwy w oświadczeniach o polityce zagranicznej.

Koło Polskie.

Wiedeń. (T. B.) Komunikat sekretaryatu Koła polskiego:

Z końcem ubiegłego i początkiem bieżącego tygodnia odbyły się w Wiedniu w biurze Prezesa Koła polskiego posiedzenia komisji parlamentarnej, komisji gospodarczej dla spraw rolniczych, komisji gospodarczej dla spraw miejskich i przemysłowych, tudzież komisji politycznej.

Głównym przedmiotem narad pierwszych trzech komisji była sprawa przedłużenia moratorium i pozostająca z nią w związku sprawa ustalenia spłaty zaległych odsetek i rat hipotecznych.

Wobec wyników ankiety ministerjalnej z d. 14. b. m., na której przeważało zapatrywanie, że przy utrzymaniu moratorium w ogóle, przecież przystąpić należy do powołnego zwijnia moratorium na drodze indywidualizacyi, uchwalono poczynić usilne starania, aby raty kwartalne były jak najniższe a w szczególności termin, od którego spłaty mają się rozpocząć przesunięty był możliwie jak najdalej. Zażądano też uzupełnienia projektu rządowego w tym kierunku, aby postępowanie przy ustaleniu obowiązków spłaty było połączone z jak najmniejszymi uciążliwościami.

Rokowania z rządem są w toku. Rozstrzygnięcie zapasę ma przed świętami Bożego Narodzenia. Co do uporządkowania zaległych odsetek i rat hipotecznych wyrażono zapatrywanie, że

powinno ono być przeprowadzone nietylko ze stanowiska interesów instytucyi finansowych a więc wogóle wierzycieli hipotecznych, lecz przede wszystkim akcyja ta ma uwzględnić także interes gospodarzy dłużnika. Rzecz całą niesłychanie skomplikowana i trudna do rozwiązania, musi być przedmiotem dalszych narad z rządem. Z tego też powodu odnośne rozporządzenie wydane będzie dopiero w ciągu stycznia r. 1916.

Na posiedzeniu komisji gospodarczej dla spraw miejskich, odbytej pod przewodnictwem Ekse. Dr Leo zastanawiano się nad potrzebą jak najrychlejszego rozszerzenia zakresu działania galicyjskiego wojennego zakładu kredytowego w kierunku większego uwzględniania interesów ludności miejskiej oraz udzielania pomocy kredytowej dla sanacyi także pośrednich szkód wojennych. Ustalenie formy, w jakiej to ma nastąpić, pozostawiono rozpoczętym już przez Prezesa Koła układowi z właściwymi czynnikami, oświadczając się w pierwszym rzędzie za utworzeniem samodzielnego wojennego zakładu kredytowego.

Domagano się dalej stanowczo wydatniejszej pomocy finansowej dla miast i to nietylko przez udzielanie zaliczek przez skarby państwa na dodatki do podatków, lecz także przez przyznawanie bezwrotnych subwencyi celem ulżenia miastom w spełnianiu zadań, wywołanych wyłącznie wypadkami wojennymi. Poruszono między innymi również sprawę ulepszenia aprocwazyi miast i zastanawiano się nad tem, czyby ze względu na trudności w tej mierze zachodzące nie należało uchylić względnie odroczyć przymusowego odsyłania uchodźców do kraju.

O uchwałach komisji gospodarczej dla spraw rolniczych wydany będzie osobny komunikat. Na posiedzeniu komisji politycznej z d. 20. b. m. zdawał Prezes Koła sprawę ze stanu rokowań z naczelnym komitetem narodowym w przedmiocie ustalenia wzajemnych kompetencyi.

Po przeprowadzeniu narad w łonie N. K. N. w Krakowie przybyła do Wiednia delegacya komitetu złożona z prezesa Jaworskiego, posła Daszyńskiego i podpułkownika legionów Sikorskiego, z którą omówiono w ogólnych zarysach kwestye zasadnicze. Bezpośrednio przed posiedzeniem komisji politycznej otrzymał Prezes Biliński z rąk Prezesa Jaworskiego zarzys przyszłej kompetencyi N. K. N. ponieważ całą akcyę podjęto w tym zamiarze, by nie naruszyć przysługującej już Kołu polskiemu od pół wieku kompetencyi w sprawach politycznych, zaś Dr Biliński zaznaczył na posiedzeniu, że w związku z zarzysm powyższym należy określić także pozytywny zakres działania Koła polskiego w sprawach ogólnie narodowych.

Po osiągnięciu porozumienia na tem polu nastąpiłoby uzupełnienie komisji politycznej przez powołanie członków stronnictw dotychczas tylko w N. K. N. reprezentowanych. Z to na parlamentarnego klubu posłów polskich socjalno-demokratycznych objawiono zamiar wstąpienia do Koła polskiego. Gdyby ten zamiar został urzeczywistniony, to naturalnie zgodnie ze statutem Koła przypadłoby grupie posłów socjalno-demokratycznych miejsce także w komisji politycznej. W przeciwnym razie powstałaby trudność poważna, ponieważ jak się okazało z toku dalszej dyskusyi, powołanie nowych członków do komisji politycznej z poza grona Koła polskiego napotkałoby na opór zasadniczy. Podobne trudności mogłyby się wytworzyć z powołaniem reprezentantów dawniejszych organizacyi militarnych. Po dojściu ugody na powyższym polu miałyby w końcu nastąpić powołanie Prezesa Koła na Prezesa N. K. N. Prezes Biliński zaznaczył na posiedzeniu, że tylko w takim razie mogłyby przyjąć na siebie tę ciężką odpowiedzialność, gdyby prezes Jaworski objął urząd wiceprezesa N. K. N. i gdyby równocześnie reprezentanci konserwatyistów, którzy wystąpili w roku 1914. z N. K. N. ponownie do niego wstąpili.

Ustalenie szczegółowych zasad rozgraniczenia kompetencyi poruczone do opracowania Prezesowi Koła i Prezesowi N. K. N., którzy na najbliższym posiedzeniu komisji politycznej, wyznaczonem dla sfinalizowania sprawy przedstawiają ostateczne wnioski.

Rozporządzenia.

Zakaz wypieku ciast cukierniczych.

Wiedeń. (Tel. pryw.) Jutro pojawi się rozporządzenie ministerjalne, ograniczające użycie czystej mąki pszenicznej i żytniej. Najważniejsze postanowienie dotyczy zupełnego zakazu używania mąki pszenicznej i żytniej do wypieku ciast cukierniczych i legumin drożdżowych.

Na wsiach nastąpi zmniejszenie dziennej racyi mąki z 320 gr. na 200 gr. t. j. do ilości przyznanej dla mieszkańców miast. Rozporządzenia powyższe odnoszą się do wszystkich krajów Monarchii.

W sprawie zamknięć rachunkowych.

Wiedeń. (T. B.) Rozporządzenie ministerjalne z dnia 18. grudnia, które jutro w „Wiener Zeitung“ będzie ogłoszone, przedłuża po dzień 30. czerwca 1916. termin, w ciągu którego kup-

Wiadomości telegraficzne

„Głosu Narodu“ z dnia 22 grudnia 1915

Neutralny uniwersytet dla jeńców wojennych.

Wiedeń. (Tel. pryw.) „Die Zeit“ donosi, iż powstał zamiar aby uniwersytet w Lozannie otwarty został dla jeńców wojennych państw wojujących. Senat zamierza wnieść stosowny memoriał do wszystkich rządów; uczniowie jeńcy mają po złożeniu odpowiedniego zobowiązania uzyskać możność przeniesienia się do Lozany, dla dokończenia swych przez wojnę przerwanych studiów.

(Powyższą myśl uznać należy za bardzo szczęśliwą i godną poparcia. Przyp. Red.)

Cholera w Galicyi.

Wiedeń. (T. B.) Urzędownie doniesiono o bakteriologicznem stwierdzeniu dnia 20. bm. 15. wypadków cholery azjatyckiej w 2 gminach pow. brzezińskiego i 12 dodatkowo zgłoszonych w jednej gminie pow. wadowickiego.

KRONIKA.

Gwiazdka dla chorych i rannych żołnierzy w szpitalach krakowskich. Jak donosi urzędowa „Kraukauer Ztg.“ także i w bieżącym roku odbędzie się uroczysta wigilia we wszystkich szpitalach twierdzy krakowskiej dzięki energicznej akcyi, podjętej celem umilenia świąt Bożego Narodzenia miast i chorem żołnierzom. Około 9000 chorych i rannych żołnierzy otrzyma w Krakowie podarunki gwiazdkowe. Każdy chory, oprócz owoców, ciast i papierosów, otrzyma jeszcze trzy inne podarunki, zaś ciężko chorzy i ciężko ranni otrzymają nadto dodatkowo piękne srebrne zegarki. Uroczystość wigilijna odbędzie się prawie we wszystkich szpitalach krakowskich dnia 23 b. m. po południu.

Wczoraj nadeszła do Krakowa przesyłka podarunków gwiazdkowych dla 4000 żołnierzy od austr. Towarzystwa Czerwonego Krzyża z Wiednia. Przesyłka ta stanowi uzupełnienie zebranych już darów dla żołnierzy krakowskich. Większa część powyższej przesyłki przeznaczoną została dla stacyj opatrunkowych i szpitali epidemicznych. — Szpitale twierdzy zarezerwują te dary dla tych żołnierzy, którzy przybędą do Krakowa po 23. b. m.

Odpis podatków gminnych. Wskutek próby Towarzystwa katolickich właścicieli realności miasta Krakowa postanowił Magistrat odpisywać z urzędu podatki gminne z powodu próżności, a to na podstawie dat, otrzymanych bezpośrednio z c. k. Administracyi podatków.

Również magistrat nie będzie wygotowywał i doręczał właścicielom realności osobnych zawiadomień o przeprowadzonym odpisie, lecz odpisaną kwotę oraz czas, którego to tyczy, uwidocznić będzie stronom przy najbliższym placeniu podatków gminnych w kasieccze placniczej w przeznaczony na to rubryce, względnie na dotyczącym kwicie kasowym.

Ceny maksymalne ryb. Inspektorat targowy, aby zapobiecć wyzyskowi publiczności przy sprzedaży ryb, ustanowił taryfę maksymalną, która obowiązywać będzie wszystkich handlarzy. Ryby sprzedawane będą na placu Szczepańskim, na rynku podgórkim i przy ul. Zwierzynieckiej. Ceny ustalone następujące: za karpie do 1 kgr. 4 kor. 80 hal. za kilogram, od 1 do 2 kgr. 5 kor. za kilo, za świki ponad 2 kgr. 5 kor. 20 hal. za kilo, liny 5 kor. 20 hal. za kilo, szczupaki do 1 kgr. 6 kor. 40 hal. za kilo, większe 6 kor. 60 hal. za kilo. Każdy handlarz winien mieć na miejscu sprzedaży widoczną tablicę z cenami poszczególnych gatunków ryb. Publiczność powinna we własnym interesie ustalonych cen przestrzegać.

Miejskie Biuro ewakuacyjne dz. XXII. Podgórze prowadzone dotąd oddzielnie, połączone zostało z biurem ewidencyjnym dla spraw legitymacyjnych i ewakuacyjnych magistratu, oficyny, parter, drzwi Nr 5 od dnia 21. bm. Godziny urzędowe dla stron codziennie, prócz niedziel i świąt od godz. 9—12 w południe.

Strzelanie ostrymi nabojami. W dniach 22 i 23 b. m. odbędzie się strzelanie ostrymi nabojami na terenie w Zabierzowie, Rządce, Szczyglicach i Balfcach. W ćwiczeniach wezmą udział uzupełniające bataliony dwóch pułków piechoty obrony krajowej. Początek strzelania o godzinie 8 rano. — Wstępowanie na teren, zamknięty przez patrol, grozi życiu niebezpieczeństwem i jest najsurowiej zakazane.

